

Dosarul nr. 3ra-1128/22
2-19122725-01-3ra-31102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Anatolie Paduca,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de către Anatolie Paduca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire
la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ
individual favorabil,
împotriva deciziei din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 iulie 2019, Anatolie Paduca a depus cerere de chemare în judecată în
procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului
administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada 1 noiembrie 1995 –
12 noiembrie 2018, a activat în organele vamale, având o vechime în serviciu de 23
ani 11 zile.

Reclamantul a menționat că, la 13 noiembrie 2019, în baza ordinului Serviciului
Vamal a fost transferat în serviciu la Inspectoratul General al Poliției, iar prin ordinul
Inspectoratului General al Poliției nr. 507ef. din 13 noiembrie 2018, a fost angajat
prin transfer în cadrul Inspectoratului General al Poliției, în funcția de șef al
Serviciului patrulare al secției securitate publică al Inspectoratului de Poliție Anenii
Noi.

A specificat că, la atingerea termenului de vechime în serviciu – 28 februarie
2019, a fost eliberat din serviciu, iar la eliberare a depus cerere prin care a solicitat
calcularea stagiului de muncă și achitarea pensiei în baza art. 13 din Legea nr.
1544/1993.

A notat că, prin certificatul Inspectoratului de Poliție nr. 34/21-2928 din 11
martie 2019, i-a fost calculat stagiul de vechime în serviciu în mărime de 25 ani 09
luni 11 zile, dar, pentru stabilirea pensiei i-a fost recomandat să se adreseze la Casa
Teritorială de Asigurări Sociale Edineț. Astfel, a depus cerere de stabilire și achitare
a pensiei la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Edineț, însă, prin decizia nr. 21301

din 7 mai 2019, i s-a calculat stagiul de vechime în muncă doar pentru perioada 1 septembrie 1988 – 5 iulie 1993, 13 noiembrie 2018 – 28 februarie 2019, fiindu-i respinsă cererea de stabilire a pensiei.

Reclamantul a explicat că, nefiind de acord cu decizia de respingere a cererii de stabilire a pensiei, la 28 mai 2019, a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei nr. 21301 din 7 mai 2019, însă, cererea prealabilă a fost respinsă, fiind specificat că, dreptul la pensie, conform art. 13 din Legea nr. 1544/1993, se referă la militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, la persoanele din corpul de comandă și din trupele afacerilor interne care la 1 iulie 2011, aveau o vechime în serviciu de cel puțin 20 ani 06 luni.

A susținut că deciziile emise de organul de asigurări sociale sunt ilegale și neîntemeiate, or, potrivit cadrului normativ în vigoare, perioada de vechime în muncă în cadrul serviciului vamal, ca autoritate care este inclusă în sistemul organelor securității statului, urmează a fi luat în calcul la stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile art. 13 din Legea nr. 1544/1993.

Drept urmare, Anatolie Paduca a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț nr. 21301 din 7 mai 2019 și a refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. R-1295/19 din 26 iunie 2019 cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite pensia pentru vechime în muncă în conformitate cu prevederile art. 13, 14, 18 și 48 din Legea nr. 1544/1993, reieșind din vechimea în muncă de 25 ani 09 luni 11 zile.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de către Anatolie Paduca. S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Edineț nr. 21301 din 7 mai 2019 de refuz în stabilirea pensiei pentru vechime în muncă lui Anatolie Paduca și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. R-1295/20 din 26 iunie 2019 emisă la soluționarea cererii prealabile. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită decizia de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă lui Anatolie Paduca, reieșind din vechimea în muncă de 25 ani 09 luni 11 zile, începând cu 1 martie 2019.

Întru consolidarea soluției, instanța de fond a reținut că pentru respectarea de către Anatolie Paduca a condițiilor de stabilire a pensiei pentru vechime în serviciu rezultă că la calcularea vechimii în muncă, ultimul trebuie să întrunească două condiții, și anume: solicitantul la stabilirea pensiei să fie eliberat din serviciu; la 1 iulie 2019 să dețină o vechime în serviciu de cel puțin 24 de ani și 6 luni, conform tabelului.

În acest sens, prima instanța a indicat că la actele dosarului administrativ este anexat ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 77ef ef din 26 februarie 2019, prin care a fost încetat raportul de serviciu al lui Anatolie Paduca funcționar public cu statut special, conform art.38 alin.(1) lit. c) după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie.

Totodată, a invocat că, potrivit certificatului nr. 34/21-2928 eliberat de Inspectoratul de poliție Anenii Noi la 11 martie 2019, rezultă că vechimea în muncă pentru perioada 1 noiembrie 1995-30 noiembrie 2001 și 1 decembrie 2001 – 12 noiembrie 2018, în care Anatolie Paduca a activat în cadrul Serviciului în organele securității de Stat (Departamentul Vamal, Serviciul Vamal) constituie 25 ani, 09 luni și 11 zile ținând cont și de perioada de studii în instituțiile de învățământ superior civil de la 3 august 1988- 5 iulie 1993 și serviciului în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne în perioada de 13 noiembrie 2018-28 februarie 2019.

În circumstanțele constatate, instanța de fond a atestat că reclamantul întrunește cerințele stabilite de lege pentru stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544/23 iunie 93. Astfel, perioada de activitate în cadrul organelor securității statului (Departamentul Vamal, Serviciul Vamal), corect a fost luată în calcul de către angajator pentru stabilirea pensiei pentru vechime în muncă a reclamantului, Anatolie Paduca.

Concomitent, instanța de fond a apreciat ca nefondate concluziile Casei Naționale de Asigurări Sociale că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei, organul de asigurări sociale calculează perioadele civile, după cum urmează: doi ani vechime în muncă pentru un an de serviciu, dar nu mai mult de 10 ani de serviciu, în cazul achitărilor contribuțiilor de asigurări sociale de stat și confirmării prin documente de salarizare pentru perioadele respective, iar la caz, potrivit cadrului normativ citat supra, urmează a fi luat în calcul vechimii în muncă următoarele perioade, după cum urmează: serviciul militar activ în cadrul organelor afacerilor interne - 00 ani 03 luni 15 zile; studiile superioare la zi, de la 1 septembrie 1988 până la 18 iunie 1993, care constituie 04 ani 09 luni 17 zile fiind calculat coeficientul 1:0,5 constituie 02 ani 04 luni 23 zile; perioada de activitate civilă în cadrul Departamentului Vamal, Serviciului Vamal, ca muncă în ramurile civile înrudite cu specialitatea lor militară, cu coeficientul 1:1, pentru perioada nemijlocită în cazul în care au fost achitate contribuții de asigurări sociale, de la 1 noiembrie 1995 – 31 decembrie 1998; de la 1 februarie 2000 – 31 august 2001; de la 1 septembrie 2001 – 31 decembrie 2001; de la 1 mai 2002 – 28 februarie 2003; de la 1 aprilie 2003 – 31 decembrie 2005; de la 1 februarie 2006 – 12 noiembrie 2018, care constituie în total 21 ani 05 luni 08 zile și calculat cu coeficientul 1: 0,5 constituie 10 ani 08 luni 19 zile, dar limita includerii în calcul este nu mai mult de 10 ani.

Prima instanță a considerat că vechimea în serviciu în cadrul Serviciului Vamal a fost calculată corect de către angajator, deoarece, Anatolie Paduca a fost angajat în Serviciul Vamal, ulterior prin transfer fiind angajat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Totodată, din pct.7 și 8 ale hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, rezultă că în cazul persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne se include vechimea în muncă, inclusiv militarilor înrolați benevol în serviciul organelor securității statului (Serviciul Vamal), calculându-se un an de activitate ca un an de serviciu militar. Iar, în conformitate cu prevederile art. 13 al Legii nr. 619-XIII din 31 octombrie 1995 privind organele securității statului - Serviciul Vamal este considerat ca organ care face parte din sistemul organelor securității statului.

Cu respectarea dispozițiilor art. 232 din Codul administrativ, la 19 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat, iar la 4 februarie 2022 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 17 noiembrie 2021, solicitând casarea hotărârii instanței de fond.

Prin decizia din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de apel depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță nejustificat a admis acțiunea depusă de Anatolie Paduca și neîntemeiat a constatat că acesta întrunește condițiile legale pentru stabilirea pensiei, or, instanța de fond a dat o apreciere eronată cadrului legal în vigoare.

Instanța ierarhic inferioară a notat că la caz, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Edineț a luat în considerare stagiul de muncă al lui Anatolie Paduca realizat în cadrul Serviciului Vamal, însă, perioadele de activitate ale intimatului în cadrul Serviciului Vamal nu pot fi incluse în stagiul ca perioadă cu înlesniri de (1:1).

În concluzie, instanța de apel a concluzionat că, activitatea reclamantului în cadrul Serviciului Vamal, nu poate fi raportată la prevederile art. 18, cât și la cele din pct. 7 și 8 din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

La data de 5 octombrie 2022, Anatolie Paduca a depus recurs nemotivat, iar la 3 noiembrie 2022 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În argumentarea cererii de recurs, recurentul a menționat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece acesta se întemeiază pe faptul că activitatea desfășurată în cadrul serviciului vamal a fost una civilă și prevederile Legii nr. 1544 nu ar fi aplicabile speței.

A notat contrar concluziei instanței de apel, că în temeiul art. 1 din Legea nr. 1150 din 20 iulie 2000, serviciul în organele vamale este un gen special de activitate în serviciul public prin care se exercită funcțiile, drepturile și obligațiile organelor vamale, inclusiv în sistemul organelor de drept. Astfel că pe toată perioada de activitate a fost funcționar public și reieșind din dispozițiile art. 4, 10 din Legea nr. 1150 a deținut grade speciale. Drept urmare, este neîntemeiată afirmația instanței de apel, precum că până la angajare în cadrul poliției a exercitat o funcție civilă.

Recurentul a afirmat că pe toată perioada de activitate în serviciul public ca funcționar vamal și-a exercitat atribuțiile în cadrul organelor securității statului și prima instanță în mod corect a soluționat litigiul, lucru eșuat de către instanța de apel, care a interpretat eronat legea.

Prin referința depusă la 11 noiembrie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat respingerea cererii de recurs cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 14 septembrie 2022, însă date privind notificarea dispozitivului deciziei participanților la proces, la materialele cauzei nu există.

Totodată, decizia motivată din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurentului – avocatul Grigore Ciubuc, prin intermediul poștei electronice, la data de 6 octombrie 2022 (f.d.164).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Anatolie Paduca, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Anatolie Paduca, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Anatolie Paduca.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Anatolie Paduca, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu